

ЕНЮ КЮВЛИЕВ КОСЪМЪТ

chitanka.info

Тази година пролетта дойде рано. Топлият вятър събуди безвреме дърветата. Сливите цъфнаха бързо и пчелите зажужаха из тях. Ние, децата, се радвахме много. По цял ден тичахме из зелените поляни, беряхме цветя, правехме венци.

Подраниха и нашите лястовички. Пристигнаха през едно топло пладне. По всичко личеше, че бяха летели дълго и бяха много уморени, защото преди да отидат в гнездото си, кацнаха на едно сухо клонче на върха на цъфнала круша. За един миг те сложиха коремчетата върху крачката си, за да си починат. После се изправиха и така сладко и силно зачуруликаха, че ги чува и мама, и баба, и татко. Изскочиха от къщи и ги задириха с очи. Аз им ги показах. Мама ги погледа и поклати тъжно глава.

— Пеят, горкичките, а не знаят, че тази година са без гнездо. Глух Ваню да им бере греха. Тъй ли си нямаше друга работа есенес, ами се залови да им замеря гнездото с камъни. Викнах му от прозореца, ала нали е глухо — не ме чу. И докато изскоча да го прогоня, беше го улучило и свалило. Каква пуста ръчица има! Не може нищо да му убегне.

— Не се тревожи — утеша я тати. — Ще си направят ново, похубаво. Онова беше старо, дървеничево. Аз го изстъргах докрай, да не остане никаква гад по него.

— Тъй я! — рече баба. — Лястовичките от работа се не плашат.

Мама се успокои. Бликналата влага в очите ѝ бързо се загуби. Радостна усмивка цъфна на лицето ѝ.

Порадвахме се още малко на пролетните гости. Мама първа се прибра, а след нея и баба. Тати се залови да насече дърва, а аз се спуснах да се похваля, че тая година нашите лястовички дойдоха първи. Харно, ама като отидох у чичови Насьови, чух чуруликане. Погледнах под сайванта — и техните лястовички дошли. Засрамах се. Стана ми мъчно.

Стринка излезе и ме попита за какво съм дошъл.

— За нищо — смутено казах аз. — Ей тъй! При Ваньо — да си поиграем.

— Няма го Ваньо — рече стринка. — Отиде с дядо си на саята да види агънцата. Станали двадесет.

Без да кажа нещо, аз се върнах вкъщи. Лястовичките не пееха. Нямаше ги на крушата. Потърсих ги под стрехата. Не ги намерих и

там. Ала когато се повзрях хубаво, забелязах, че покрай пожълтелия белег от старото гнездо има наредени малки топчета кал. Разбрах. Лястовичките бяха започнали да градят новата си къща. Зарадвах се. Радостта ми стана още по-голяма, когато една подир друга долетяха и лястовичките. И двете носеха върху клъвките си кал. Час време стоях да ги гледам как градят. По някое време мама ме повика. Сетила се, че ни се свършил кибритът и ме прати с две яйца до дюкяна да купя. После се улисах с другари и забравих лястовичките.

Когато на другия ден се сетих за тях и погледнах под стрехата, гнездото беше до половината изградено. На третия ден то беше съвсем готово, в горния край още мокро. Сега лястовичките започнаха да мъкнат перца, косми, мъх, за да го постелят. Гледам: един дълъг косъм от конска опашка или грива, свит надве, се подава от гнездото навън, залепнал дълбоко в прясната кал. В оня момент не помислих нищо лошо, но като го виждах да стърчи навън, ядосваше ме. Грозеше хубавото гнездо. Пък и видях, че няколко пъти лястовичките оплитаха краката си в него и дълго пърхаха с криле, докато се откачат. Една от лястовичките се помъчи да го отскубне, но не можа.

Рекох на тати:

— Тате, изправи ритлата да се кача и да измъкна ей онзи косъм от гнездото на лястовиците.

Но тати ме смъмри:

— Ти остави на мира птичките и върви донеси дръвца на майка си. Не си малък вече!

Тъй косъмът остана да стърчи пред гнездото. Лястовичките се губеха, връщаха, докато един ден видях, че едната легна в гнездото да мъти.

В бързия летеж на пролетните дни не усетих кога нашите гостенки излюпиха своите малки. Една сутрин те толкова радостно се разчуруликаха, че аз изведнъж се сетих, че песента им е за малките.

Изскочих, необут и необлечен.

В отвора на гнездото едва се забелязваше едно широко жълто клюнче. Другите лястовички бяха навътре, немощни още. След ден-два всички лястовички започнаха да нареждат жълтите си клъвки по отвора на гнездото и с цвърчене да посрещат своите родители. Колко грозно широки са клъвките им в началото!

Храненето на малките лястовички много ме забавляваше. По цял ден стоях да ги гледам. А проклетият косъм започна още повече да ме ядосва, защото ту едната, ту другата лястовичка се закачаха в него и дълго трябваше да бият с криле, докато се освободят.

Помъчих веднъж да изправа ритлата и да го махна — не можах.

По едно време долетя една от лястовичките. Малките се разцвърчаха и отвориха широко своите клъвки. Лястовицата пъкна храната в една клъвка, изви се настрана и литна. Литна тя, но се заплете в косъма, увисна и започна бързо-бързо да трепти с крилете си. Тогава, за мой ужас, забелязах, че косъмът беше заклупил шията на злощастната птичка и че напусто тя се мъчеше да се освободи. Колкото повече биеше криле, толкова повече примката се засукваше около кафявата ѝ гушка.

Уплаших се и се разпищях. За зла участ, вкъщи беше само баба. Тя изскочи уплашена.

— Какво пициш, като че те колят бе! — скара ми се тя.

От уплаха не можах да отпуша гърло и да ѝ кажа. Само дигах пръст към стрехата и сочех гнездото.

Баба беше стара, ала очите ѝ не бяха погаснали. Тя видя пърхащата лястовичка. Засуети се. Закърши безпомощно ръце.

Тогава аз се свързах и ѝ посочих ритлата до стената.

Баба се зарадва.

— Дръж, баби, от едната страна! — рече тя и пъргаво се спусна към ритлата. — По-бърже! По-бърже!

Уловихме ритлата и я настанихме под гнездото. В това време долетя другата лястовица. Тя изтърва мухата, която носеше, и тревожно зацвърча.

Баба понамести още малко ритлата и рече:

— Аз, сине, не мога. Качи се ти, но се стискай здраво за пречките.

— Бива! — казах аз и пъргаво се покачих. Но когато рекох да отплетя усуканата шийка на лястовичката, не можах. Тогава се сетих и скъсах косъма най-напред от едната страна, а после от другата. Щом направих това, твърдият косъм се разсука. Полузадушната лястовичка се прозина, пое си дъх. Зарадвах се.

— Бабке, жива е.

— Тури я в джеба си, баба, и полека слез. Дръж се здраво да не паднеш.

Не помня дали съм се държал здраво. Знам само, че слязох много лесно, изтичах в стаята, извадих лястовичката от джеба си и я сложих на миндера. Тя протегна крачка и пак се прозина.

Дойда и баба.

— Ще оживее ли, бабке?

— Остави я да постои тъй. Дано полека=лека се съвземе. Да беше майка ти вкъщи, можеше да се сети какво трябва да се направи с птичето. А тя отиде у стринка ти и не дойде.

— Ще отида да я повикам — рекох аз и изхвъркнах от стаята.

Когато се върнахме с мама, заварихме баба да чупи ръце и да бие коленете си. Спрях учуден. Стъписа се до мене мама.

— Какво е станало? — попитах аз.

— Няма я лястовичката.

— Хвъркна ли си? — рекох радостно аз.

— Не! Черньо я грабна.

Черньо беше нашият котарак. Котаракът сякаш разбра, че се говори за него, и изръмжа под миндера. Мама се спусна с машата. Черньо изскочи и се намърда под кревата. Всички видяхме отпуснатата глава на лястовичката и разбрахме, че е безсмислено да я отърваваме. А баба продължаваше да чупи ръце и да повтаря:

— Пък беше се съвзело птичето, боже! Само главата си държеше накриво. Тю!... Да не беше ходил да викаш майка си, нямаше да се случи това чудо! Да спасим злощастната птичка от смърт, че да не я опазим! Грях, голям грях сторихме!

Притихнал, аз слушах баба и сълзите пареха бузите ми. Дойде и тати. Като научи от що е тревогата ни, рече:

— Най-голям е моят грях. Учеше ме детето, караше ме да махна проклетия косъм, ала аз го нахоках. А то имало право. Но... станалото, станало. Сега трябва да помогнем на другата лястовица да изхрани сирачетата. Мухи ли ще ловим, други буболечки ли ще събираме, по три-четири пъти на ден трябва да се качваме и да слагаме в гладните гърла на лястовичетата. Сама лястовицата мъчно ще ги изхрани.

— То това хубаво — казах през сълзи аз, — но трябва да махнем ритлата, че Черньо може да се покачи и да излапа малките лястовичета.

— Видяхте ли? — рече тати. — Дете, но пак то се сети. Чакайте, докато не съм забравил, да я махна.

Тати отвори вратата и излезе. След него се извря Черньо, облизвайки сладко дългите си мустаци.

Подир малко аз се залових да ловя мухи. През цялата пролет, покрай другия добитък, ние не забравихме и сирачетата лястовичета. И ги отхранихме. Станаха едни едри и лъскави. Другата лястовица ги научи да хвърчат и когато наесен лястовиците от село отлетяха на юг, заминаха с тях и нашите сирачета.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.